

ARMEN VOLODIA
MANASYAN

*Pianist, laureate of international competitions,
Graduate Trainee of the Tchaikovsky Moscow State Conservatory*
E-mail: armenmanassyan@gmail.com
Doi:10.58580/18290019-2024.1-2-68

«Երաժշտական Հայաստան» ամսագրի խմբագրական խորհրդի
երաշխավորությամբ Գոհար Կառլենի Շագոյանի՝ 25.12.2024 թ.,
ընդունվել է տպագրության՝ 27.12.2024 թ.,
ներկայացրել է հեղինակը՝ 4.12.2024 թ.:

© Author, 2025. Available under
Creative Commons Attribution 4.0, 3.0 License.

Research advisor Doctor, Professor E. B. Dolinskaya

(научный руководитель – доктор искусствоведения, профессор Е. Б. Долинская).

դեկավար, պրոֆեսոր արվեստագիտության դոկտոր՝ Ելենա Բորիսի Դոլինսկայա

THE SECRETS OF THE MASTERY OF PROFESSOR YURI HAYRAPETYAN ETUDE ON THE ETUDE

Abstract

This article is dedicated to the musical-pedagogical views of Professor of the Tchaikovsky Moscow State Conservatory, People's Artist of Armenia Yuri S. Hayrapetyan - the principle custodian of the traditions of the piano school of Yakov Flier at the Moscow Conservatory of nowadays. The essay is based on a dissertation study about the interaction of piano schools within the context of Russian-Armenian musical connections and is part of a series of publications including the following articles: "The Basics of Analytical Score Reading in the Pedagogy of Yuri S. Hayrapetyan," "The Piano Concerto in the Pedagogical Concept of Yuri S. Hayrapetyan," "Polyphony in the Pedagogy of Yuri S. Hayrapetyan".

Key Words: *Yuri Hayrapetyan, piano pedagogy, piano etude, Franz Liszt, Grande Études de Paganini, music education, Russian-Armenian musical connections.*

Ամփոփում

Դաշնակահար, միջազգային մրցույթների դափնեկիր, Մոսկվայի Պ. Ի. Չայկովսկու անվան պետական կոնսերվատորիայի ասպիրանտ Արմեն Վոլոդյայի Մանասյան. - «Պրոֆեսոր Յուրի Հայրապետյանի վարպետության գաղտնիքները. Էսայուդ Էսյուդի մասին»:

Հոդվածը նվիրված է Մոսկվայի Պ. Ի. Չայկովսկու անվան պետական կոնսերվատորիայի պրոֆեսոր, ՀՀ ժողովրդական արտիստ Յուրի Մուրենի Հայրապետյանի երաժշտական-մանկավարժական հայացքներին, որը հանդիսացել է Մոսկվայի կոնսերվատորիայում Յակով Ֆլիերի դաշնամուրային դպրոցի ավանդույթների գլխավոր կրողներից մեկը: Այս շարադրությունը հիմնված է դիսերտացիոն ուսումնասիրության վրա, որը վերաբերում է դաշնամուրային դպրոցների փոխազդեցությանը Ռուս-Հայկական երաժշտական կապերի համատեքստում և հանդիսանում է մի շարք հրապարակումների մաս, որոնք ներառում են հետևյալ հոդվածները՝ «Նոտագրության վերլուծական ընթերցանության հիմունքները Յուրի Ս. Հայրապետյանի մանկավարժությունում», «Դաշնամուրային կոնցերտը Յուրի Ս. Հայրապետյանի մանկավարժական հայեցակարգում», «Պոլիֆոնիան Յուրի Ս. Հայրապետյանի մանկավարժությունում»:

Բանալի բառեր. *Յուրի Հայրապետյան, դաշնամուրային մանկավարժություն, դաշնամուրային էսյուդ, Ֆրանց Լիստ, Grande Études de Paganini, երաժշտական կրթություն, Ռուս-Հայկական երաժշտական կապեր:*

Абстракт

Пианист, лауреат международных конкурсов, аспирант Московской государственной консерватории имени П. И. Чайковского Армен Владимирович Манасян. - "Секреты мастерства профессора Юрия Айрапетяна. Этюд об этюде".

Данная статья посвящена педагогическим взглядам профессора Московской государственной консерватории имени П. И. Чайковского, народного артиста Армении Юрия Сергеевича Айрапетяна - главного хранителя традиций фортепианной школы Якова Флиера в современной Московской консерватории. Статья основана на диссертационном исследовании о взаимодействии фортепианных школ в контексте российско-армянских музыкальных связей и является частью серии публикаций, включающих следующие статьи: "Основы аналитического чтения партитуры в педагогике Ю. С. Айрапетяна", "Фортепианный концерт в педагогической концепции Ю. С. Айрапетяна", "Полифония в педагогике Ю. С. Айрапетяна".

Ключевые слова: *Юрий Айрапетян, фортепианная педагогика, фортепианный этюд, Франц Лист, Grande Études de Paganini, музыкальное образование, российско-армянские музыкальные связи.*

The genre of the Etude, whether purely technical or exclusively artistic, plays a crucial role both in the pianist's educational and concert practice phases. The importance of a technical etude, as a piece that develops primary skills in virtuosic playing, is recognized by piano teachers across all schools all over the world. Furthermore, it plays a significant role in artistic creation, poetically called an "Étude-Tableau", which became most apparent to composer-pianists of the Romantic era. It is enough to simply refer to the examples of Chopin, Liszt, or Rachmaninoff.

Among the pieces in this genre, one of Professor Yuri Surenovich Hayrapetyan's favorite works is Franz Liszt's etude *La Campanella* (Etude No. 3 from the *Grande Études de Paganini*), which can significantly expand the pianist's capabilities in terms of both technical and musical challenges. The leaps, octaves, trills, and rapid passages that require delicate finger technique, transitioning into sweeping chord cascades, combined with varied and active dynamics, form a complex palette of pianistic technique. All of this is subordinated to the beautiful melody of Niccolò Paganini, which, according to Yuri S. Hayrapetyan, "sounds so organically and unfolds in its essence, with the imitation of bell chimes on the piano, that it seems Paganini wrote the finale of his second violin concerto under the impression of Liszt's etude, not the other way around" (1.).

In this etude, Yuri S. Hayrapetyan demands absolute perfection in technical execution and total concentration and thoughtfulness in approaching the intonation. At the beginning of the etude, the "crystal bell-like" sound must be heard, and even the slightest false note or mistake in leaps or passages during the performance (especially considering the factor of stage nerves) can spoil the entire picture, "and the crystal scatter will shatter on stage into the smallest shards, from which it will no longer be possible to reassemble anything - that is why attention and concentration are so crucial".

Etude No. 3 from the Grande Études de Paganini
Էտյուդ No. 3 Grande Études de Paganini
Ձրոզ No. 3 Grande Études de Paganini

"Yuri Suren Hayrapetyan is known as a passionate, determined pianist, with a striking artistry that blends with a rigorous attention to every detail and the logical structure of large-scale musical developments" (2. P. 134). According to musicologist Sh. H. Apoyan, Professor Hayrapetyan builds the emotional aspect of the etude by recommending special attention to dynamic and timbral variety. Within approximately five minutes, the pianist must convey all the dynamic nuances - from

pianissimo to fortissimo - while overcoming the technical difficulties that require serious preparation. Emphasizing timbral variety in different renditions of the main theme, one must carry through the variation development and bring the internal dramaturgy of the piece to a peak. One of the main artistic tasks for the performer is to express deep emotional tension, especially during the peaks, that reach the highest point of intensity, where "it is already the sound of the brass bells should resonate" - at this point, Hayrapetyan requires total control of the sound.

"It is necessary to create an emotional explosion of colossal force. At the same time, the performer must maintain composure. It's important to feel the subtle transitions and know the limits of everything, otherwise, you might lose control", says Yuri S. Hayrapetyan regarding the complex and intense coda of *La Campanella*.

Etude No. 3, Coda
Էտյուդ No. 3, Coda
Ձրոզ No. 3, Coda

As one of the main custodians of the illustrious traditions of Yakov Flier's pianistic school at the Moscow Conservatory, Yu. S. Hayrapetyan imparts essential aspects of his professor's pedagogy. "It is important to highlight the significance of three fundamental factors: the unique character of sound production, touch, and an extraordinary sense of form"* (3. P. 3-61).

But Yuri Suren also has his favorite phrases, to which the student becomes accustomed, gradually understanding the hidden meaning behind them. For example, for the passages in sixteenth or thirty-second notes, the professor always says, "place the notes properly". This means that he lacks clarity and precision, and he certainly does not tolerate any approximation, smudging, or underplaying. Also, Hayrapetyan immediately stops students from trying to hide technical flaws with excessive use of the pedal. He himself is extremely restrained in his use of the pedal (especially in etudes and polyphonic music) and considers the pedal as an expressive tool that should not be overused. Accordingly, in working with students, the issue of pedaling receives significant attention. Often one of his favorite humorous remarks is, "The pedal is not controlled by the feet, but by the ears". Thus, in *La Campanella*, careful attention is given to the pedal. The work can be described as "removing unnecessary pedal" or "avoiding unnecessary pedal", and this is a key moment. The examples provided, of course, relate not only to pedaling and not just to this particular piece. They essentially become a guiding

* Yakov Flier. On the Centenary of His Birth. General Editorship by E. B. Dolinskaya. 2nd ed. - Moscow: Composer Publishing House, 2012, p. 209.

* Here and below, the words in quotation marks are an almost exact reproduction of Y. S. Hayrapetyan's remarks.

Նվիրվում է Յ. Հայրապետյանի գործունեությանը

principle in the classroom. Over the course of a lesson, by gradually “removing the unnecessary” (as Michelangelo once put it*) (5.), Hayrapetyan brings the performance to the desired level.

Some illustrative moments from Hayrapetyan’s “pianistic laboratory”, again using *La Campanella* as an example:

1. When jumping, one must avoid focusing attention on the upper notes. The playing should involve a psychological awareness, with movement “from top to bottom”, rather than the opposite.

*Of note example 1.
Նվաշյին օրինակ 1.
Нотный пример 1.*

2. In repetitive passages, the so-called “ricochet principle” should be applied, mentally focusing on the last note of each figure**.

*Of note example 2.
Նվաշյին օրինակ 2.
Нотный пример 2.*

3. To achieve perfect staccato on forte, all chordal sequences in the left hand should be played as if with a string player’s *detache* stroke.

*Of note example 3.
Նվաշյին օրինակ 3.
Нотный пример 3.*

* The Italian sculptor and architect Michelangelo Buonarroti used a unique method to refine his vision of a figure in stone. He placed his model in a bathtub, filled it with milk, and slowly drained the liquid, observing how the features of the face and figure gradually emerged. When asked how he was able to see the perfection of his sculpture in the stone, he replied, “You simply need to cut away all that is unnecessary...”

** In string instrument playing, the bowing technique “ricochet” is based on the effect of the bow bouncing elastically off the string. This produces a series of virtuosic staccato notes. This is the exact bowing technique Yu. S. Ayrapetyan refers to.

4. In the thirty-second notes (measures 91-97), periodically transferring the first note of the quartiles to the left hand simplifies the technical difficulty, helping to achieve the necessary speed of movement.

*Of note example 4.
Նվաշյին օրինակ 4.
Нотный пример 4.*

Hayrapetyan does not have the habit of making pencil annotations in the score, but he sometimes offers certain “cautionary” recommendations and comments, similar to the method used by Arthur Schnabel in his editions of Beethoven’s sonatas. These annotations include instructions like *non accelerando* or *non crescendo*.

“When encountering an ascending passage, there is no need to play a crescendo; this is not implied in any way”. Recalls Hayrapetyan, quoting Ricardo Muti’s instructions to his orchestra. Regarding unjustified *accelerando*, the professor once shared a phrase from Alexander Goldenweiser: “... one must fight the harmful habit of speeding up the endings of complex passages (which students often do unintentionally), on the contrary, one should mentally perform *ritenuto* and it will come out exactly in tempo”.

FOOTNOTES

1. Alexeyev A. D., Musical-Performance Art of the Late 19th - Early 20th Century /A. D. Alexeyev. Moscow: "Kompozitor," 1995. - 328 p.
2. Apoyan Sh. H., Unforgettable Names: Essays on Armenian Pianists. Yerevan: YSC Publishing House, 2008.
3. Barenboim J. I., Some Issues in the Education of the Musician-Performer and the Stanislavski System //Barenboim J.I. Musical Pedagogy and Performance. Moscow: "Music", 1974.
4. Hoffman I., Piano Playing: Answers to Questions About Piano Playing /I. Hoffman. Moscow: "Classics-XXI," 2002. - 192 p.
5. Zolotova I. L., Paths of Piano Development in Armenia (Second Half of the 20th Century). Research. Yerevan: Komitas, 2010.

Նվիրվում է Յ. Հայրապետյանի գործունեությանը

About the author: ARMEN VOLODYA MANASYAN (born on July 22, 1988, in Yerevan) is a pianist and producer, Executive Director of the "ArtConcept" International Association for Performing Arts, and, Chief Producer of the Armenian State Philharmonic since 2021. He graduated from the Piano Department of Yerevan Komitas State Conservatory with a bachelor's degree in 2009 and a master's degree in 2011 (class of Prof. S. K. Keched), and pursued postgraduate studies at Moscow State Tchaikovsky Conservatory (supervisor: Prof. Y. S. Hayrapetyan). He is currently a doctoral candidate in musicology (supervisor: Prof. E. B. Dolinskaya). Manasyan has performed in major international projects and festivals such as "Ennio Porrino", "Barbizon Festival", "Yakov Flier Festival", "Year of Armenian Culture in France", International Festival "Komitas-140" and "Yamaha Artists" program. Since 2016, he has been a guest soloist at Moscow State Academic Music Theater. During his studies, he worked at the Organizational Committee of 6th International Delphic Games as a responsible person for musical nominations. Meantime, he led cultural and humanitarian programs at the Academy of Arts affiliated to the Department of Culture of Moscow (2013-2016). He is a founding board member of the NGO "Union of Young Armenian Composers and Performers" and an artist with the French music agency "L'Heure Musicale au Marais" since 2017. His recordings include Tchaikovsky's "The Seasons" (CBN productions), Piano Works by Komitas and Liszt (BirlMusic studio, Jean Eckian production) in 2009, 2012 and 2016 respectively. One of the few recordings with Manasyan's participation is the performance of L. Van Beethoven's "Fantasy" for piano, orchestra and choir, Op. 80, at Yerevan National Academic Theater of Opera and Ballet (conductor: K. Orbelyan). He is the author of the English and German translations and publication of the distinguished composer and pedagogue Gagik Hovunts' work "Reflections on Harmony", accomplished in collaboration with the Narekatsi Art Union. He has also authored around 10 scholarly articles and received multiple awards, including the IBLA Grand Prize (Italy, 2012), RA Presidential Award (Yerevan, 2011), FLAME International Competition (Paris, 2006), and several honors from the Gulbenkian Foundation and YSC (2005-2008), as well as the A. Babajanyan Youth Piano Competition (2003).

Հեղինակի մասին. ԱՐՄԵՆ ՎՈԼՈԴԻՄԻՐՈՎԻՇ ՄԱՆԱՍՅԱՆ (ծ. 22.7.1988, Երևան), դաշնակահար, պրոդյուսեր, Արտկոնցեպտ միջազգային ասոցիացիա ՄՀԿ գործադիր տնօրեն, Հայաստանի պետական ֆիլհարմոնիայի գլխավոր պրոդյուսեր՝ 2021-ից: Ավարտել է ԵՊԿ դաշնամուրային բաժինը՝ 2009-ին բակլավիրական կրթությունը, 2011-ին՝ մագիստրոսական (պրոֆ. Մ. Կ. Քեչեկի դասարանը), ասպիրանտուրան շարունակել է Մոսկվայի Չայկովսկու անվ. պետական կոնսերվատորիայում (ղեկ. պրոֆ. Յ. Ս. Հայրապետյան) և հայցորդ է երաժշտագիտության մասնագիտացումով (ղեկ. պրոֆ. Ե. Բ. Դոլինսկայա) Մ. հանդես է եկել մի շարք հեղինակավոր միջազգային նախագծերում և փառատոներում, այդ թվում՝ Ennio Porrino, Barbizon Festival, Yakov Flier Festival, հնչյուն նաև Ֆրանսիայում Հայաստանի մշակութային տարվա, Կոմիտաս-140 միջազգային գիտամշակութային փառատոնի, Yamaha Artists նախագծի շրջանակում: 2016 թվականից Մոսկվայի պետական ակադեմիական երաժշտական թատրոնի հրավիրված սոլիստ է: Ուսանելու տարիներին Մանասյանն աշխատել է 6-րդ միջազգային Դելֆյան խաղերի կազմկոմիտեում, որպես երաժշտական անվանակարգերի պատասխանատու: 2013-2016 թվականներին կրթությանը զուգահեռ աշխատել է Մոսկվայի մշակութային ղեկարարականության կից արվեստի ակադեմիայում, որպես մշակութային և հումանիտար ծրագրերի ղեկավար: Հայ երիտասարդ կոմպոզիտորների և կատարողների միավորում հասարակական կազմակերպության ղեկավար խորհրդի հիմնադիր անդամ է: 2017 թվականից հանդիսանում է ֆրանսիական L'Heure Musicale au Marais երաժշտական գործակալության արտիստ: Մ. կատարումներով 2009, 2012 և 2016 թվականներին թողարկվել են լայնակալառական երգ Չայկովսկու «Տարվա եղանակները» (CBN productions), Կոմիտասի և Լիստի դաշնամուրային ստեղծագործությունները (BirlMusic studio, Jean Eckian production): Մ. մասնակցությամբ սակավաթիվ տեսագրություններից է Երևանի օպերայի և բալետի ազգային ակադեմիական թատրոնում Լ. վան Բեթհովենի Ֆանտազիայի կատարումը՝ դաշնամուրի, նվագախմբի և երգչախմբի համար, օպ. 80 (դիրիժոր՝ Կ. Օրբելյան): Հեղինակ է՝ Նարեկացի արվեստի միության հետ գործակցության արդյունքում անգլերեն և գերմաներեն թարգմանվել և տպագրվել է ակնանկար կոմպոզիտոր և մանկավարժ Գագիկ Հովունցի «Մտքեր հարմոնիայի մասին աշխատությունը», և շուրջ 10 գիտական հոդվածների: Արժանացել է պարգևների և մրցանակների՝ IBLA Grand Prize Իտալիա, 2012 թվական, ՀՀ Նախագահի մրցանակ, Երևան, 2011 թվական, FLAME միջազգային մրցույթ, Ֆրանսիա, Փարիզ, 2006 թվական, Գ. Գյուլբենկյան մշակութային հիմնադրամի և Երևանի Կոմիտասի անվան պետական կոնսերվատորիայի մրցույթներ, 2005-2008 թթ., Ա. Բաբաջանյանի անվան պատանի դաշնակահարների մրցույթ, 2003 թ.:

Об авторе: АРМЕН ВЛАДИМИРОВИЧ МАНАСЯН (род. 22.07.1988, Ереван), пианист, продюсер, исполнительный директор Международной ассоциации «Artconcept»; главный продюсер Армянской государственной филармонии (с 2021). Окончил факультет «Фортепиано» (класс проф. С.К. Кечека) Ереванской государственной консерватории (бакалавр, 2009; магистр, 2011); аспирантуру Московской государственной консерватории им. П.И. Чайковского (рук.проф. Ю.С. Айрапетян). Соискатель по специальности «Музыковедение» (рук. проф. Е.Б. Долинская). Участвовал в ряде престижных международных проектов и фестивалей, среди которых Ennio Porrino, Barbizon Festival, Yakov Flier Festival, а также во Франции в рамках Года армянской культуры, Международного научно-культурного фестиваля «Комитас-140» и проекта Yamaha Artists. С 2016 года — приглашенный солист Московского государственного академического музыкального театра. Во время учебы Манасян Работал: руководителем музыкальных номинаций в Оргкомитете VI Международных Дельфийских игр; руководителем культурно-гуманитарных программ в Академии художеств Департамента культуры города Москвы (2013-2016). Является: одним из основателей Совета директоров общественной организации «Ассоциация молодых армянских композиторов и исполнителей»; артистом французского музыкального агентства «L'Heure Musicale au Marais» (с 2017). В 2009, 2012 и 2016 годах были выпущены компакт-диски с исполнением «Времен года» Чайковского (продакшн CBN), фортепианных произведений Комитаса и Листа (студия BirlMusic, продакшн Jean Eckian). Одно из немногих записей с его участием в Ереванском национальном академическом театре оперы и балета с исполнением Фантазии Л. ван Бетховена для фортепиано, оркестра и хора, 80 (дирижер: К. Орбелян). Автор перевода на английский и немецкий языки книги Гагика Овунца «Мысли о гармонии», а также около 10 научных статей. Имеет награды и премии: Гран-при IBLA Италия (2012); Премия Президента РА, Ереван (2011); лауреат Международного конкурса FLA, Франция, Париж (2006); конкурсов Культурного фонда Гюльбенкяна и Ереванской государственной консерватории им. Комитаса (2005-2008); Конкурса молодых пианистов им. А. Бабаджаняна (2003).